

Mishnah (Palestine c. 200CE)

Baba Mezia 4:10

כְּשֶׁם שְׂאוּנָאָה בְּמִקְחָ וּבְמִמְכָּרָ, כֵּן אֲוֹנָאָה בְּדַבְרֵימִים.
לֹא יֵאמֶר לוֹ בְּכֶמֶה חִפְץָ זֶה, וְהוּא אֵינּוּ רוֹצֵה לְקַח.
אִם הָיָה בְּעַל תְּשׁוּבָה, לֹא יֵאמֶר לוֹ זִכְרֵי מַעֲשֵׂיֶיךָ הָרָאשׁוֹנִים.
אִם הוּא בֶן גְּרִים, לֹא יֵאמֶר לוֹ זִכְרֵי מַעֲשֵׂה אֲבוֹתֶיךָ,
שְׂנֵאמֶר (שְׁמוֹת כַּב) וְגַר לֹא תוֹנֶה וְלֹא תִלְחָצְנוּ:

Just as there is “wronging” in buying and selling, so too there is “wronging” with words.

One may not say to someone: “What is the price of this thing?” if he does not want it.

And if person is a *baal t'shuva*, one must not say to him “Remember what you used to do!”

And if a person is the child of *gerim*/converts

one should not say to him “Remember what your ancestors did!”

As it is said *A ger you shall not wrong, neither shall you oppress him. (Exodus 22:20)*

Midrash Leviticus Rabbah (Palestine 4th-7th centuries CE) 33:1

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה, וְכִי תִמְכְּרוּ מִמְכָּר לַעֲמִיתְךָ (וַיִּקְרָא כֹה, א יד),
הַדָּא הוּא דְכִתְיִב (מִשְׁלֵי יח, כא) : מָוֶת וְחַיִּים בְּיַד לְשׁוֹן,
תִּרְגוּם עֲקִילָס, מִיִּצְטָרָא מְכִירִין, מָוֶת מְפָאן וְחַיִּים מְפָאן.
בַּר סִירָא אָמַר הָיְתָה לְפָנָיו גְּחֻלַּת וְנִפְחָ בָּהּ וּבְעָרָהּ, רִקַּק בָּהּ וְכָבַת.
אָמַר רַבִּי יִנְאִי הָיָה כְּפָר טְבוּל, אֲכָלוּ עַד שֶׁלֹּא עֲשָׂרוּ, מָוֶת בְּיַד לְשׁוֹן.
עֲשָׂרוּ וְאָכְלוּ, חַיִּים בְּיַד לְשׁוֹן.

And the Eternal said to Moses “if you sell something to your neighbor...” (Leviticus 25:14)

Behold that which is written: “Death and life are in the hand of the tongue.” (Proverbs 18:21)

Aquila translates: “*Mitzra mokirin. [latin: mystromacherion--a spoon-knife]*

Death at one end and life at the other.

Bar Sira said: A person has in front of him a glowing coal.

He blows upon it and it bursts into flame. He spits upon it and it goes out.

Rabbi Yannai said: A loaf of which the tithe has not yet been taken.

If he eats it before the tithe has been offered, “death is in the hand of the tongue.”

If he tithes and then eats it, “life is in the hand of the tongue.”

RaSHI (Rabbi Shlomo Yitzchaki, Troyes France 1040-1105CE)

אל תונו. זו אונאת ממון (בבא מציעא נ"ח) :

Leviticus 25 verse 14

al tonu this refers to *ona'at mamon* “wronging in money” (Talmud, Baba Metzia 58b)

ולא תונו איש את עמיתו. כִּאֵן הַזְהִיר עַל אֲוֹנַת דְּבָרִים, שֶׁלֹּא יִקְנִיט אֶת חֲבֵרוֹ
וְלֹא יִשְׁיֹאֲנוּ עִצָּה שְׂאִינָה הוֹגֵגֶת לוֹ, לְפִי דְרָכוֹ וְהִנָּאֲתוֹ שֶׁל יוֹעֵץ, וְאִיִּת מִי יוֹדֵעַ אִם נִתְכַּוְּנִתִי לְרָעָה?
לְכָד נֶאֱמַר וְיִרְאֶת מֵאֲלֹהֶיךָ הַיּוֹדֵעַ מַחְשְׁבוֹת הוּא יוֹדֵעַ. כֹּל דְּבַר הַמְּסוּר לִלְבָב, שְׂאִין מִכִּיר אֶלֶּא מִי
שֶׁהִמְחִשְׁבָה בְּלִבּוֹ, נֶאֱמַר בּוֹ וְיִרְאֶת מֵאֲלֹהֶיךָ (ספרא ; בבא מציעא נ"ח) :

Leviticus 25 v17

v'lo tonu ish et amito [you shall not wrong one another...]

Here he warned about *ona'at d'varim* “wronging with words.”

That one should not vex his fellow.

And he should not give him advice which would be unsound for him,
although proper for him, the advisor.

And lest you say “who would know whether I intended it for harm,”
therefore the text ends with “you shall fear your God,”
the One who knows our thoughts, He knows.

And about every thing which is concealed in the heart,
and no one can discern except the one in whose heart it is,
the text says “you shall fear your God.” (Talmud, Baba Metzia 58b)

ב"ה בהר בקיצור כי שכחתי
במד' מו"ח ביד לשון. גחלת נפח בה ביערה רקק בה כיבה.
ככר עד שלא עישרו כו' עישרו חיים כו' ע"ש.
כי בוודאי יש חיות הש"י בכל דבר שבעולם כי באורייתא ברא קוב"ה עלמא.
ותורה נק' אש ויש כח אש התורה בכל דבר. רק שמכוסה וקשורה בגחלת.

וצריכין לחפש ולמצוא הארת התורה שיש בכ"ד.
ותלי' בלשון כמשמעו כי עיקר חיות האדם הרוח שבו כדכתיב ויפח באפיו כו' רוח חיים.
ולזאת צריכין לשמור להיות כל דבר בכח החיות שבאדם.
שע"ז נתעורר ונתגלה החיות שבכל דבר.
ובגשמיות היינו רקק בה שבלי רוח רק מגוף הפה מכבה הפנימיות כנ"ל.
וכן ככר טבל ע"י המעשר שמפריש הראשית להש"י ונתברר לו כי כל החיות מהש"י
שהמעשר נותן חיות לכל השאר.
על ידי זה מביא חיים מחיות הפנימי כנ"ל.
ובלי עישרו דבוק בה קליפה שמבחוץ ולא נתעורר בו כח החיים כנ"ל:

(the transcriber writes: *shortened, because I have forgotten...*)
In the midrash, "life and death are in the hand of the tongue."
A glowing coal--blow upon it and it bursts into flame. Spit on it, it goes out.
A loaf--eat it before tithing, etc. Tithe, and it is life, etc. Look there.
For surely the life-force [*khiyyut*] of God in every thing in the world.

Because the Holy One Blessed be He created the world with the Torah
And the Torah is called "fire."
And the power of "the fire of the Torah" is in every thing.
But it is concealed and bound up in the coal.

And one must seek and find the illumination of Torah which is in every thing.
And this depends on the tongue, as the verse suggests,
For the essential *khiyyut* of a human being is the *ruach* [spirit/breath] which is within him,
as it says "God blew into his nostrils....the breath of life." (Genesis 2:7)

And because of this, we must take care--
that everything be through the power of the human life-force,
for by means of it the life-force which is in every thing is revealed.

And materialism--this is described by "spit on it/*rakak bah*."
The mouth expressing without the breath/spirit, the mouth alone (*rak*),
extinguishes innerness [*p'nimiyut*].

And thus an ordinary loaf,
by means of the tithe, which sets apart the finest for God,
and so makes clear that all life-force is from God.
For the tithe gives life-force to all the rest.
And in this way brings life from the inner life-force.
But without the tithe, a shell clings to the outside,

and the power of life is not awakened.